

De voorgestelde maatregelen leiden niet tot de broodnodige systeemwijziging die de huidige multicrisis vereist.

Wat we nodig hebben is niet het verkleinen van onze negatieve voetafdruk maar het omklappen ervan naar een positieve. Een regeneratieve beweging dus, levensbevorderend handelen. Wellicht is ook te overwegen om meer te handelen vanuit nieuwe normeringen in het sociale leven én daarbij behorende voorzieningen en regelingen (zie bijv. hoe in ons land fietsen de normaalste zaak van de wereld is, maar wél uniek in die wereld; mét de fietspaden, de aangeleerde wijze van uitstappen uit een auto (met re. hand), hoe bij treffen ander verkeer de verantwoordelijkheid is geregeld)

De ontwikkelingen in de landbouw gaan de een goede kant op gaan, maar kunnen nog veel meer steun gebruiken vanuit regelgeving zodat de stikstofcrisis en tegelijkertijd andere crises als de biodiversiteits- en klimaatcrisis het hoofd kan worden geboden.

Regelgeving staat immers nu vaak in de weg van levensbevorderend handelen. Er zijn allemaal belemmeringen die het bijvoorbeeld lastig maken om er een gemengd bedrijf op na te houden. En zelfs polyculturen van planten passen slecht in het systeem momenteel. De meest regeneratieve allerduurzaamste tuinders, breken zich het hoofd bijvoorbeeld over de formulieren waarin ze in moeten vullen welk gewas op welk perceel staat. Het systeem stuurt nu nog enorm op monoculturen, het schoolvoorbeeld van levensbelastendheid, en zolang dat niet verandert gaat het niet goed komen. Ook hier zou meer 'nieuw normaal' door regelgeving, faciliteren en overwegen de zwaarte van bijv. invullen formulieren bij niet-levensbevorderend handelen te leggen uitkomst kunnen bieden.

Er zijn laatste tijd veelbelovende initiatieven, ook al in regelgeving! Bijvoorbeeld op het gebied van voedselbossen. Wat slechts een decennium geleden nog ondenkbaar was, wordt nu opgepikt. Een groot nadeel is dat er in de huidige regelgevingsdefinitie van een voedselbos nog steeds een scheiding wordt aangebracht tussen planten- en dierenteelt. Het moet puur om teelt van plantaardigheden gaan, terwijl de essentie van de omslag van degeneratief naar regeneratief zit in zo volledig mogelijke ecosystemen creëren, die bestaan uit massa's verbindingen tussen planten en dieren.

De tegenwoordig populaire helemaal dierloze varianten van de grootindustrie hebben enorme negatieve gevolgen voor de natuurlijke stikstofcyclus in de bodem van dien. Om dan met ingewikkelde berekeningen elders minder uit te stoten, is niet de manier om gezonde leef- en voedselsystemen te creëren. Het voorgestelde beleid van een beetje minder schadelijk komt in (ecologische) realiteit helaas neer op het langzaam en grondig slopen van de ecosystemen waarvan wij een onderdeel zijn. Het is het langzamer de 'executie tegemoet treden', zonder die executie werkelijk af te wenden.

Het herenigen van landbouw en natuur biedt enorme kansen om landbouw regeneratief te maken, en daarmee naast de stikstofcrisis nog een aantal daarmee samenhangende crises het hoofd te bieden.

Met vriendelijke groet,

Karin van Nunen